

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ С. Х. С.

Виходи раз у тијеку, — Цена на цели рок 100 динар. На 1/4, рока 50 динар. Поздане ч. 2 динар. Владитељ: Руске Народне Преснине. Друштво. Офцијелни редактор Димитрије Павачић.

Нови Сад
штварток 25. децем. 1924.

Рукописи и други писка треба посыпаш на адресу „Руски Новини“ Нови Сад, Војводинска улица бр. 2. — Престилату на Руске-Народне Преснине. Друштво Руски Крстур (Бачка).

ЯКЕ ДРЕВО, ТАКИ ПЛОД

Школи заведени у Француској, зос котрих па силу одстранели шицку думу на Бога, указали ће не одлука јак гробаре француског нације. Француска младеж, котра вишла зос т. ав. неутралних школа, јест недисциплинована и поддана вештачким опачином особено ревбийству и неморалу. Статистика највеће нај указује тују жалосну плавду. Року 1831 вијуна виронаука зос школа и Француској и за 10 роки подавили је младенически злодјества од 113.000 па 280.000. Року 1856 заш була поново заведена виронаука у школа и число злодјествоја мештала је рочче за 14.000. Од року 1886 када запијајају учници катахија варошико злодјества кади трети рок па 27.000 случаја. Славни француски судија и списатељ Бужо пише 1907 року у новинама отворено тако: „Вопрос о злодјествоја при највећији младежи чледзи, значи вопрос о животу и смрти нашого народа. Француска мувији пренадију по при тим поконију. Бејлирске воспитоване јест главна причија панијога подзвења.

По зији злодјествоја и много је самоубојства. Иницијак и не може буц, бо чловек, када нема надај на други лепши живот за гробом, не може подајашац чејкосци и крижи на тим швејце, па зато ње и сам забива. Лем року 1910 указало је, же 9819 младих хланџа и давчатах испод 15 роки зробили самоубојство.

На младима швет остава, гвари најнаја присловка. Јаки будве тог швета, тог народ, котри је састој зос людах вихованых на тог споју. Школа без Бога указује најстрашнији своје послјидица у француских фамилија, котра вимера једна за другу бо немају даји. Не зато же би им Бог не дал, але зато, же је у тих фамилија закорепел грих бо нет страху Божијег. И прето француска нација од рока па рок опадаје. Највеће то потврђује факт, је року 1870, када була војна медни Француску и Немецку, тоги два држави мали једнаке число житеља, а 1914 року пред свитову војну Француска маја 39 милиони а Немецка 68 милиони. Слијатељ Фаг добре зато написал иже пред војну: „Француска траји рочче једну полну војну“ (т. ј. тельо народу, кельо препада у једног вој-

ни). Познати је национални економ Лероа Болија гвари отворено: Наприје наших школа значи убијство највеће нације. Од када вије хрбет обрацили цркви, спајају се кочијаша на највишем кочу, а терас коне иду каји сцу.

Чи не барс смутно, када је иже најдзе и при нас „востичатеља“ котри би сцели на тог способ „утицци“ наше отечество и запровадију таки школи у највећој држави. Када таки француски школи у великој жеми јак је је с Француска принесли тельо зла, то би було аж у наје? Нас би о даскељу роки запрепасцили. Не може дрво зло принеси доброј трују, гоч даје го чловек посадзи.

П. би знају, же в тога вије даци оглаже. Проци христијански новини воне трују душу: разум и волју у чловеку, так же помажи христијан чловек и сама је забуда и пристане гу јим. Здња на дасен слухац хули брехи на виру, на чесносци напокон омамуји чловека и вон постаје мртви за Христа и Бога, и најдзе је по мали у табору безбожника.

Так трују род христијански зли новини и ширја царство сотони на тим швејце.

Гу тим алним новинама вије ражају и новини без фарби. Тоти је су анје не цели, анје не жимни, је су за недавати за славу Божју. Им шијко једин, лем их плај. Гоч не рубу на цркву, але су ве за то, не борја је, када треба, але пушају непријатеља да роби јој сцу. И то су ироци христијански новини.

ХРИСТИЈАНСКИ НОВИНИ

Проци великој фронти безбожних новинама, стой мала фронт најнових новинама христијанског духа. Малка војска, але шмелја, бо је бори за правду. Христијанским почином циљ јасни и красни: воли стоя на обрану вичних законова, божих, чесци, поштења, вири, любови, шлебоду, братимства, без хтојих чеснотој би је швет в нама вијацел.

Вони чуваре мира, порјатку, вичних принципија доброго, краснога и правдивога.

Христијански новини то су јавна казателница христијанског швета.

Леон XIII. гварел, же добри христијански новини, то су вични и мисији. То правда, бо вони кажди дају, тисјачом людјем добре гуторја: вело научују, и од ногибелј чувају. З јединим словом христијански новини у нешкайшем часу то су апостоли Слова Божјег. — Прето прави христијанин лим таки новини трима, а гевги проци христијански одруде, не да за тих ани нари, варује од них и других и себе јак од обераје хороти.

НАША ДЛУЖНОСЦ ПОМАГАЦ ХРИСТИЈАНСКУ ШТАМПУ

Родитеље дужни помагац својоја даји, цвеци својих родича, брача шестри, же би је могли вирубац през живот. То исто вреди за кадајого чловека вглядом на христијанску штампу. Чловек дужен помагац својога бранитеља, боритеља, војску, — а то су новини, — да буду моћни, да буду вшадзи при-

сутни, да шицко видза, шицю знаю. Лем теди ше годни з услихом бориц прошив неприятельох церкви. Славни Лев-папа, написал у једним окружним писму тоти слова: християнски новини дужни вигледац непријатеља у Јого скривносци и обегнуц го зос добрим памирендем. Прето християнне дужни будз у помоци добрей штампи, а злу таманіц на кождым кроюю.“

Побожни Пио X., хтори свой владически криж дос першох заложел, лем да може снашиц од пропласци един христијански новини, так ни вијавел о штампи:

„Ох, ище више неесце християнски швет порбумиц важносц штампи. А љ вирниши, ант башоцове не стараво пис о веј икви спадало.

Старши гуторя, то є новотваствар, а давно исто спасавали душі гоч це мали новини. Давнодавні! Лем тоги твардоглаві не думало, же тэди яе були злі новини и книжкі вшадзі розшаты, па дослідно не була така нужда и за хрыстиянску штампу. Ми уж не у давнині алё у терашнейші.

Терасше вола зик штамии.

Кед нас так уча тойі високи авторитети, теди их треба послухац. Треба предпілановац на христ. но-віни, треба их помагац з писаньем, треба за ніх жертвовац пенож, треба их читац.

Мили браће! Новини су яснија тоги застави, под његовима ше боријељуде за победу својих думох, својих странкох, својих интересох, својих идеалох, својих свитоглядох, за Бога, за цркву. Дне ви припадаце? Заистини не гу безбожником, гу большевиком, ћети под водством койдакајких страдених душох за тим иду, да започнеша зос црквата христијанскију виру и закон.

Там дзе ше вира пе тай, але
шэ шмело боры за победы Христо-
вых правдоў: там дзе треба налих

Почка

„Богий разумъ”

Парох у Триєру у Немецькій приповедаючи слідуючу чудну подію.

Я буд пошвецени за святочника

1852. року. Владика же послал тудо Триєру за капелана. Видавимажди днів'я одну скучену, стару жену, як ходзі з церкви до церкви. Кедца кого стретне, станові на час, подупре ще на свою просту падіцу і поздравка му: „Слава Ісусу Христу!“

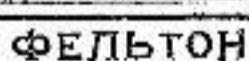
Хто тога особа!... Питал сом ше
єдного и другого старшого человека,
чи познаце тогу стару жену, котра
ще ледво цага, а так сердечно ка-
ждому здравка! „А як бисме ю не
познали“ отвітовали ми стари лю-
даe?! Та то є тога жена, котра як
млада красна пані у французькій ре-
волюції була вибрана од тогданих
безбожникіох за „богиню розум“.
Тоти безбожники ушмелеля ще тогу
жену поважкиц на олтар до най-
красней церкви у Парижу, котра
ше вола „Notre Dame“ - Паша Пані“
и там ей ще кланяли як „богині
розуму“. О яки найсце людзе ша-
дели, кел затрапіа виру!

21. января 1793 року забили Французін у революції свого краля Людовіта. Залочали предівац людську крв Робесп'єр, Дангон и Марат так, як пешка зріліваю у Русій Жидай Лепік, Троцки и их пайташе болшевики. До двох міліопох хло-пох, женох и дзецеох новабивано на пайстрашньейши способ.

Сейм беззобойкох (контрвент) видал богохулии и шаленни дикрет, же нет Бога. Католицку виру забрали по каром шмерки. Видали и

нови 10 революціонарни заповиди замість 10 заповідей Божих, і 6 заповидей „шлебоди“ замість заповідів церковних. Да в фундаменту викореня і пам'ятку на християнство, забранели прадиовац небделю і швєта, а діб у тижню волали з другима поканськими іменами. Престали раховать и роки од родасня Ісуса Христа. Место того шицького вони так робили, як робля пешка большевики у Росії: роскозали шицьким людзом, же шму почитовац лем природу и „богиню разуму“. За туту „богиню“ одредаєли церкву Матері Божої у Парижу *Notre Dame*.

10. новембра 1793. першираа славели дзень „шлебоди”. А чуйце, добри чытателе, як чловек глібоко спадне, кед страци святу виру! Як вони славели тоту свою „шлебоду” пролівання людской креви? Вибрали ёдку младу бесчестну жену як „богиню разуму” и у процесі ю однесли до Церкви Пресв. Богородицы. Тота гадна жона була облечена до найфинішних ценікіх білих шматох с белавым плащом, на главі маца червень революціонарну шапочку, а у руки піпку. Спровадзали ю дзвінчата у білих шматох овіяні з ружкамі. Ошмелела ше тогі безвирци, тогу жену поставиц на олтар і там ю кадзели и шпивали ей на чесьці писні разуму. — Такіх затрацених женох було нецей. А з яким успіхом уродзела тата шалена и богохула робота! Святе Писмо насучи, эке хто цо ше, то и пожніе. Так було и ту жвирство, нечистота, кровожадносц, забиванія и т. д. здзія на дзень баржей ше ширели так же ше престрастіли и сами вождове Робеспіер и другі. Вони сцели и самому небу заповедац и тгерааз зашдали на собору оғланішоц, же: „францускі народ призначана, же Есць, Бог и же людска душа бессмертна”. Але добре народ гварі: „хто ше вітор, жле будзе”. Так було и ту.

Слава ми и чесці!

Кед зас уж пришли до нашых „Русских Новинах”, по каждого Русина мушы у мерцу обрадовац, треба да у юма указжеме достойну чесц и тотим нашим братом, по ше уж вост того швата до вынносих преселенц а за собу охабели скитли примир народного духу, пожертвованоги и любови гу ближньому. Од наших по-жарших Русинах щигурно, же наивеска чесц и должность почитоване и благах сердечна наше пристада нашему скоййному брату Дру Миколич Ердељиои, бицшем управителю нарохий у Радатовичу у Жумбеку.

Др. Микола Єрдеї умар ік прави мученик свого народу. Вон бул tot добри пастыр, цо Ісусовіт ской положен за стадо своё, вон зас свою измеру отримал пайлепину казань о возмущености священства, вон зас свою жертву доказал же пакоцюй як єдна жертва не чужка за народ, и як пакоць Єрдии и прави приятель свого народу. Зато и спада да ще зас їх хваліме и величаме на да-

му и у наших „Русских Новинок“ засып-
ну сюжет на вицем спектакль наших перв-
ых балетов, тоже сюжеты

Іх по нам уж шицюком ма бути познані, же у Миколаїві парохії дnia 19. жовтня 1921 року вибухнула страшна огінь. Місци паноцець нраве зашов до церкви небесном. Царт да зрикає безкровну жертву за сної любовне стадо. Але Господ Бог питал од нього того дня другу жертву! И Микола дасече принес Господу и тогу жертву! Со кел чул яка страшна несре-річка зашла бого стадо вибігув вон зос церкви и лідци у помпі своїм людям, а кел збачел юс бесни огінь літа відчу хижку за другом, и же пекки заробок. Пого парохіяльних стой пред готову пропасли — вон ще зос своїм младеніческим жаром руча у борбу з отилем, да ратує своєму парастоли по ще еще ратоюац може. Силь-ци пламень огня обляни и Його и караа-ше стаин страшни призор пред очами үніцких людююх до бесс помощи ту ста-ян, кел збачели як пойд приска и вілі-ше до живого огня а зос пойдом виста-ло у пламено и їх доброго наюда. Вриск и йойчаке на үніцких сураси! Ратуйце, ра-туйце! И зос ческую жуку даюк видавню своєго милого наюда зос печатного о-

тно — але що маю видити? Шмати уж на цім шкідів вигореть, якщо му винечене же би го кепей — ані позац не мосли, а руках му цело уши опадуть, же і копци видою. Страшний призор! Але яки болі! Уж сом и скорей чул од дохігорих, же нет горіхих боліюх и перніцій хх об онекліюх. Жив випечени. На то муши були боляще, же себе ані подумати не можеме. Ну, и тати болі Оцец Микола поджас цернілово як прали юнак. Пренесли го до болниці у Загреб дає лежат праे три дні у найгоріших мукох, а понаже Задобровені ради були такі чесні же шанка медицинска знаноєць не могла помочи то наш предобря Мокола окріпін зос своїм любим Исусом треци десь благо и спокойно у Господу уснул, да приме винец слави за свою красну мученическу жмеріц. Його цело пренесли до Шиду да го придаю там Іого старій ожаковицій мацери на хонанів. Можеме подумати себі туту силну боль мацери, кед обляпела жимігу труну у хторей ляжі винеченій Миколка, ёй радосц — а тераа у такій чесній и горкій жалосци. Але не лем мац. За Миколковом труном вреща еще и дюю широтки, Його мили чада. Невини даші, гоч таки малки жертвувалися

Сам Робеспир бул осуден на шмерц, а так исто и його пайташ.

Кед осудеши на шмерца и мужа „богинї розуму”, котри ще волал Момор, пришла „богиня” до цемніци, да даяк ошлебодзи своєго мужа. Але як ще „бидна богиня” сприведла? Кровожедни цемнічаре шмеляли ще в „богинї”, і так ей гуторели: „Та тата наша богиня уш є стара, ма гадни губиска, глас ей як у свіраки кричачи, вона є приста як циганка”. Сї прозба не була вислухана. Муж сї стражел главу як и сам Робеспир. А ін тому не помогла „богиня розуму”. Кед кат указал людзю одрубану главу Робеспирову, людзе кляпкали 15 минуты друго. Ето, так преходзі слава тога швeta.

У Французскай шор зробел аж Наполеон.

Ето, „богиня розуму” уж велько роки мухи юци од алмұнны” так далей гуторел тот сяященик, „и як жобрачка ходзі по уліцах да сказа глаупосць пихи людзекай! Як отгорчана жобрачка давіта свою руку пред людзями, котрых стретне и вигваря слова „Слава Ісусу Христу”, котри не шмела вигвариц под кару шмерца у Парижу, док ей ще кланяли як „богинї розуму”. О яки ей терас мили тати слова. Але віше в інцы полне страху ей шерцо: А чи ей Бог однуга чежки грихи, котры зробела у шаленей своей младости!”

О „Страшно есть власти в руках Бога живаго”, учи нас св. Писмо.

До нове у швеце

ГРЕЧЕСКА

У Парнасу юс зишли наш министар Нинчич и греческія політичаре Венизелос и Політис. Вони юе доказары в обновленку приятеліскаго саюза межа нашму державу и Греческу.

Вони будае з неба вас долатронца и Його рука будае вас з неба водзца. Да ма велько віромінце на подобу оца свого Бога!

За Міколоном труном лама юе од болю и шерцо благе и добре Його малы наіміншака Ірини, котра ёто остава сама на тим швеце зос своим двома майдама широткамі. Хто од нас може цохоніць тату болю? Олатрик и видавець скойного любого друга у тих мухах и страхотах а не може му помочи. И на концу відзіць свой мігді живот поламані, скойно обісце опустошеше и жирчаку на огніцу шерца загашену — ах як то ма будь боляце. Але и вона крикко склада тату жертву на олтар Богу и народу. Най ю Вічны Бог благословік и чежки ей живот олегчай:

За Міколону труну плакали и ёго добри брача и шестри и друга родзинка и ёго ховане наілепшее указало як и други людзе не ёлем Русині тату ёго геройскія шмерц напішовали, бо бул поховані зос вельку учасцу цалого Шиду, и бул од провадзеня до вічнаго покоя у красным числу брацах свіценикох.

Його красна шмерц барз шедотхла и мокро шерца. Покойни Мікола бул од мін-

ПРОТИВ БОЛЬШЕВИЦКИ ФРОНТ У ЕВРОПІ

У цалей Европи ще приправи ёден фронт против большевикох, да ще побоюю їх агітациі. Путоваке нашого міністра Нинчича стой тих у вязані зос тым большевицким фронтом, як ще и напа держава придрожи.

АЛБАНИЯ ТУЖИ НАШУ ДЕРЖАВУ

Президентъ албанскія влады Фан Попли модае Лигу Народа у Женеве, да опомне нашу державу, да ще не міша як їх домашній ствари. Исто так и албански посланник у Белграду протестирав при нашай міністэрі, бо дума же наша держава причина булом у Албанії.

До нове дома

НЕСЛАВЯНІ И ВІБЕРАНКІ

Новоградска „Застава” приклесла спідущу інтересантцу статю: При жадъаркай и немецкай партії роби ще о тым, да на віберанкох ведро виступя. Тенденция той акції ясна. Неславяні сцу злужкени и зос єдикма листами військ, да на той способ винешу побіду над незложними и подваленіми славянскими партіямі. Понеже 54 процента єт Славянох а 46 неславяні, то би неславяні при нешкайчым изборнякік закону дostaх вецину, кед Славяне и дале останю подаслени. Тата акція неславянівська ма інде ёден ціль, а то єт, да пред страсним шветом укаркі, же вони-наївнік элемент у Войводіні, до не іранда.

РАДИКАЛИ И ПРИВІЧОВЦІ

не можу ще якік сперозумкі. Дріжно юкою корінта, хто кого ініціює. Прибічовічові людже ще глядя на радиальтох, нач прычік до влады Шурміна и Дрінковича, а радиальто не право, же их Прибічовіч спривед, бо им обещал. же од Давидовича одорвіа пісце 10 послачників, а кед тамо ёбт кіч. Гуторя, же Прибічовіч выступи зос влады, цо піхто не вері.

КАНДИДАЦІЇ РАДИЧЕВЦОХ У ВОЙВОДИНІ

Радич дума вінадзи выстаниці свою листи самостално па я при нас у Бачкай. Так у Суботиці будзе косилац листи сам Радич. У спільборскім округу Юрій Валечік. У Новим Саду Осіп Предавец. У горнім Банату Драгутин Ковачевич у долнім Банату др. Вл. Мачек, котри будае и у Срібле косилац листи.

у школах младши пайташ. Гоч и младши але жкошк име в єдно жилі. Я го бара поштовал и любел. Таку благосць и смиреносць ріжко пайць у такого хланца які бул Мікола. У бенедік вінє бул сердечни и іскрени; у юного не було скритих думкох які у шмерца такі и на язіку. Гоч и хлопець бул, тот за фальшивосць не знаў. У побажносці моікем понеск же бул жынка вірніпир святого жицтва; я го знаў дара штухнуц же сік, Алоїзік а вони би почерене и лем на міс так ужилно попатрэ, як да міс сціл замодиць, да з юного команді не робим. А у науки віше перши, у іншых своіх работах точни и совістни так, же служел у семінарии веци младшим але и старшим пайташом за примир. Я го нігда досці хадзяліц не можем и нігда го не забудзем. Кед зме ще уж познайшіе ровіши по весях школах, вінє але жкошк осталі в єдно и дарік кед зме ще зишли уж як одроснуты хланци; були але себе такі, як ёще тати хланци, як але в єдно у лавкох шедзвели.

И зог шмерцам, кед себе подумам як да ёш Мікола юх од малючка ховал за тату шмерц, хтору му господ зіслал. Божайце така шмерц то є ласка од

НАШ КРАЛЬ АЛЕКСАНДАР

Отпутуе у жеману януару до Риму да онатри талинскаго краля и папу а веџ до Парижу.

ПОВЕКШАНІ ПОРЦІЙОХ

Новині пишу, же влада зас дума ровекаш порцій так, же би ще плацела порція од шкодного цо чловек трима у своих руках. Так ще подавнігіе порція на фірми, на кочи, на сведочні и т. д. Рахуе ще, же наша Бачка кіце дружна 700—700 мільоні душарі на порційох, котры ще маю вікнац од дружника. Крашне піратраме!

КОНТРАКТ РАДИЧА ЗОС БОЛЬШЕВИКАМИ

Виношую белградскія новині. Но меджитія Радичова партія дала заявление, да такі контракт не постой и да є тато лех видукане, да ще Радичові можуць це отужыц пре комунізм.

НАШО ИНВАЛИДЫ

Даенъ за дніом чуеме и читаме як барс страдају и будую нашо вредни синове инвалиды. О Осеку тих дньох напросто умар од гладу вінадзи инвалид Осіп Шміцел гоч бул член инвалидскаго дуроженя бо жу тато дурожене не могло помочи. Шмерц и бідоване тих людзюх вінадзи военых жертвах. У шицкім інвіце поможене тим бідовником, лем при нас ахабені су и одружені од пайдо. Вонк пойнеск за своё отечество наймілші до мали свою відрасле а за подаеконане терас умераю од гладу. Ганьбиц юс мухи кожди чловек и грахданія, кед подума, як мало ще старожи вішльнякі нашо вінади, да прихоможу татим неколінік. У нашай державі кожди ще викагує зос своїм патріотизмом, кожди ёще будь вельки чоловіка любец, але кед придзе до ліла, теди ще видзе же то шицко людзе без шерца.

ЗОС НАШИХ ВАЛАЛОХ

РУСКИ КЕРРЕСТУР

Пише нам приятель медж другім и тато, пред тим, кед сом вінадзи вінаду до руках, та ще баба гівала а тераз од кедзі добивам „Руски Новини”, та віле іншіе зос це чытаць. Найжижо такі вредни и честити Русині!

ІСІРВАВАК

На нашу віст о премесценце учитељи Н. Тимкі достали зме од д. Тимкі сі

Бога. Кельо их такій шмерці од Бога жадало и мольбо а не заслужели, бо ѿт величай любови и жертви апі пагради, як кед дахто живот свой за другого да.

И я ци мой любя брату Мікола на таткій шмерци завідаім, бо ѿт зос ю се бе вічни живот осігурал. А еще баржей мой Мікола, и ѿт із твоій жертвы од шерца даекубім, бо ты як Русин чисти и пра ви шерца и косци свой млади живот піфрівал у Жумберачкіх горах и Бретох, дае мойо оцюве и дріове. Дай вімодлі и міе од Господа Бога тату вельку чесць и ласку да и я ту у твоіх бацавскіх разнікох и дольох як Хорват можем тату істу жертву прінесц за твой рускі народ.

И у тих Твойых „Русіх Новінах“ ю я ци давам чесць и славу: пай твой красна памят живе на вікі у крижковачкім владичеству: пай нас Твой геройска шмерц и далей трина веџно. Най твой красна памят живе на вікі у Твой рускім и мойкім Хорватским народу.

Слава ци, Мікола, и чесці!

Дорчіов

Др. Мірко Бонч.

